

FİİLİMSİLER

1.

Bilgi:

Fiiller “-mak/-mek, -ma/-me, -ış/-iş/-uş/-üş” eklerini alarak cümlede isim görevinde kullanılabilir. Bu sözcüklere isim-fiil denir. Söz gelimi “Doğada dolaşmak, insana huzur verir.” cümlesinde “dolaş-” fiili, isim-fiil ekini alarak cümlede isim görevinde kullanılmıştır.

Bu açıklamaya göre aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmıştır?

- A) Caddenin tam ortasında yürür gibiydi, cad-deleri onun için süslemişlerdi sanki.
- B) Mağaraların yarasa yuvaları olduğunu biliyorduk, onların ne zaman uçacağından ise haberimiz yoktu.
- C) Yaşamımızı süsleyen o çocuksu gülüşlerden geriye sadece küçük bir kıpırtı kaldı.
- D) Okul yolundan köşke doğru yürüyünce sağ tarafta karanfil tarlasını göreceksin.

2.

Fiilimsiler, fiilden türeyen ancak fiilin bütün özelliklerini göstermeyen sözcüklerdir. Bu sözcükler fiiller gibi olumsuz yapılabilir ama çekimlenemez.

Buna göre aşağıdaki dizelerden hangisinde fiilimsi yoktur?

- A) Seni tanımak, susuzluğu gidermektir
Atabilmektir yürekte düğümlenen kini
- B) Yayımız tüketirken yolları aynı hızda
Savrulmaya başladı karlar etrafımızda
- C) Canım ciğerim nasılsın
Gel güneşin batışını beraber izleyelim
- D) İşte gidiyorum
Saçlarındaki yıldızları koparabilirsin anne

3.

“-ma/-me” eki “Çalışmayı seviyorum.” cümlesinde isim-fiil, “Bahçedeki gülleri susuz bırakma.” cümlesinde ise olumsuzluk eki olarak kullanılmıştır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde altı çizili ek diğerlerinden farklı bir görevde kullanılmıştır?

- A) Herkesin bildiği “Karga ile Tilki” masalını anlatmaya başladı.
- B) Ninesine ait eşyaların atılmasına engel olmak istese de onu dinleyen olmadı.
- C) Burnumu çekip soğanları ince ince doğramaya koyuldum.
- D) Hiç kimse arkasına bakmasın, herkes doğruca iskeleye gitsin.

4.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde isim-fiil kullanılmamıştır?

- A) Fotoğraflara bakmak, insanı eski günlere götürür.
- B) Her seferinde sözü ona getirişi hasretinden kaynaklanıyor.
- C) Bu pahalı oyuncağı ne yapıp edip onun elinden almalıydı.
- D) Hayvanat bahçesine filleri görmeye gitmiş.

5.

Türkçede bazı sözcükler isim-fiil ekiyle türediği hâlde zamanla isimleşmiş, fiilimsi özelliğini kaybetmiştir.

Aşağıdakilerden hangisinde bu açıklamaya uygun bir sözcük yoktur?

- A) Biri ahşap diğeri granit duvar kaplamaları bir arada uyumlu görünüyor.
- B) Çocuklarına her zaman sabahları erken kalkmalarını öğütledi.
- C) Çorbacı dükkanlarında sıkça rastlanılan tuzlamayı evde de çok kolay yapabilirsiniz.
- D) Final karşılaşması eylül ayının ilk haftasına ertelenmiş.

6. Sıfat-fiiller; cümlelerde isimden önce gelip o ismi niteleyen, böylece sıfat tamlaması oluşturan fiilimsilerdir. Fiil kök ya da gövdelerine -en, -r, -ecek vb. ekler getirilerek türetilir.

Buna göre,

Bu kitaptaki yazılar, on yedi yıl gibi uzun bir

zaman diliminin ürünüdür. Birkaçı hariç, aylık fikir ve sanat dergisi Hisar'da yayımlanan

başyazılar arasından seçildi. Her birinde sanat dünyasını ve memleket gerçeklerini ağırbaşlı bir edebiyat dergisinin açtığı pencere-

den takip eden bir yazarın düşünceleri, duyguları yer alır. Her birinde en az bir ay süren bir ölçüp biçme, düşünüp araştırma gizlidir.

metnindeki numaralanmış sözcüklerden hangileri sıfat-fiildir?

- A) I ve II B) II ve III
C) II ve IV D) III ve IV

7. Sıfat-fiiller, cümlede çoğunlukla sıfat görevinde kullanılır. Ancak niteledikleri isim düştüğünde onun yerine geçerek bir isim gibi kullanılır yani adlaşmış sıfat-fiil olur. "Gelenleri kapıda karşıladı." cümlesinde altı çizili sözcük adlaşmış sıfat-fiildir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisinde adlaşmış sıfat-fiil vardır?

- A) Şimdi okuyacaklarımı dikkatlice dinlemenizi istiyorum.
B) Yeni icat edilmiş makinelerin sergilendiği fuar çok kalabalıktı.
C) En umulmadık zaman ve yerlerde karşıma çıkardı.
D) Herkeste hayranlık uyandıran tabloyu ünlü bir ressam çizmiş.

8. "İçecek bir şeyler almak için markete gitti." cümlesindeki "içecek" sözcüğü sıfat-fiil eki yardımıyla türemiş ve kalıcı isim olmuştur.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde buna benzer bir kullanım vardır?

- A) Yazarın şimdiye kadar hiç bilinmeyen bir şiiri ortaya çıktı.
B) Kuyrukta bekleyenler, işini ağırdan alan adama kızılıyordu.
C) Olgunlaşmış kayısılardan kış için reçel yapacakmış.
D) Anlaşılmaz bir tavırla toplantı salonunu terk etti.

9. I. Son trenle buradan ayrılacak, onu uğurlayalım.
II. Tutunacak bir dalı olmamak ne kötüdür.
III. Doktor, hastanın yarasına birazdan bakacak.
IV. Pazarda satacak bahçeden topladığı bir kasa limonu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde "-acak" eki, sıfat-fiil eki görevinde kullanılmıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

10. Sıfat-fiillerle çekimli fiiller karıştırılabilir. Karıştırmamak için sözcüğün yüklem görevinde mi, sıfat ya da adlaşmış sıfat görevinde mi kullanıldığına bakmak gerekir.

Buna göre aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi çekimli fiildir?

- A) Kediler mangalın altında uyurdu
Biz külllenmiş ekmekler yedik
B) Ateşte sarı gül açan saksılar
Kızarmış bir ekmek gibi duruyor
C) Yağmurlardan sonra büyümüş başak
Meyveler sabırla olgunlaşmış
D) Tohumları susamış tarlalara
Bahar, gölge ve yağmur götürseydik

FİİLİMSİLER

1.

Açıklama

Cümlede durum veya zaman bildiren fiilimsiler zarf-fiildir.

Örnekler:

Kar yağınca hepimiz balkona çıktık.
(zaman bildiren zarf-fiil)

Teklifimi hiç düşünmeden kabul etti.
(durum bildiren zarf-fiil)

Buna göre,

(I) Küçük bir bahçemiz vardı, bahçenin kenarında oturup yabancı otları yoldık. (II) Ağaçlar güneş ışığını engelledi, onlara gölgelerini toplamalarını söyledik. (III) Çiçekler sulandıkça boy verir, rengârenk bir tablo oluştururdu. (IV) Her sabah okula giderken onların mis gibi kokularını ciğerlerimize çekerdik.

metnindeki numaralanmış cümlelerin hangisinde zarf-fiil yoktur?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. Böyledir bu şehrin saatleri

Bu camların yüzdüğü karanlıkta
I

Sallarım bağırarak mendilimi
II

Yollar sende başlar, sende biter
III

Açık denize dökülmeden önce
IV

Bu metnindeki numaralanmış sözcüklerle ilgili hangisi söylenemez?

- A) I numaralı sözcük, sıfat-fiil eki almıştır.
B) II numaralı sözcük, fiili durum yönüyle belirtmiştir.
C) III numaralı sözcük, çekimli fiildir.
D) IV numaralı sözcük, herhangi bir söz öbeğinin içinde yer almamıştır.

3. (I) Vapur iskelesine koşar adımlarla girip vapuru yakaladı. (II) Vapurun üst katına çıktı, dışarıya oturdu. (III) Çay ve simit satan görevli yanına geldi. (IV) Ondan simit aldı, martıları görünce bir bölümünü onlara attı.

Bu metinde numaralanmış cümlelerin hangilerinde zarf-fiil kullanılmıştır?

- A) Yalnız I B) I ve IV
C) II ve IV D) III ve IV

4. Veysel Efendi, beni hastanenin kapısında babama teslim etti. Babam buruşturulmuş bir kâğıt parayı onun avucuna sıkıştırırken konya kokan elleriyle saçlarını okşadı, beyaz kurdelem bozuldu. Tanıdık komşular vardı koridorda.

Bu metnindeki numaralanmış sözcüklerden hangisi diğerlerinden farklı bir fiilimsi eki almıştır?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Bahçe kapısının demir tokmağını çevirince kulübedeki köpek huysuzlandı.

Bu cümledeki altı çizili sözcükler için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

I	II	III
A) Fiilimsi	Fiil	Fiil
B) İsim	Fiil	Fiilimsi
C) İsim	Fiilimsi	Fiil
D) Fiilimsi	İsim	Fiil

6. Fiil kökünden türediği ve olumsuzluğu, fiiller gibi “-ma /-me” eki ile yapılabildiği hâlde kip eki alamayan sözcüklere “fiilimsi” denir.

Buna göre,

- I. Fırtına ve yağıştan dolayı ekinler başlarını eğmiş.
 II. Doktor başını eğmesi için hastayı uyardı.
 III. Bu arazi, eğimi fazla olduğundan ev yapmak için pek de uygun değil.

cümlelerinin hangilerindeki altı çizili sözcükler fiilimsi değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II
 C) I ve III D) II ve III

7. Aşağıdaki mısraların hangisinde diğerlerinden farklı bir fiilimsi kullanılmıştır?

- A) Çözülen bir demetten indiler birer birer
 Bırak, yorgun başları bu taşlarda uyusun
 B) Nihayetsiz çöllerin üstünden hep beraber
 Geçerken bulmadılar ne bir ot ne bir yosun
 C) Ürkmeden su içsinler yavaşça susun
 Bir sebile döküldü bembeyaz güvercinler
 D) En son şarkılarını dağıtarak rüzgâra
 Beyaz boyunlarını uzattılar taslara

8. Aşağıdaki atasözlerinden hangisinde zarf-fiil kullanılmamıştır?

- A) Sadakayı sağ elinle verirken sol elin duymasın.
 B) Katibe durmadan yazmak, rençbere durmadan kazmak gerekir.
 C) Gündüzün mum yakan geceleyin bulamaz.
 D) Borç uzayınca kalır, dert uzayınca alır.

9. (I) Recep koşarak babasının yanına gitti, biraz ona yardım etti. (II) İş bitince babasına Halime Kaptan'ın teknesinde çalışmak istediğini söyledi. (III) Babası bir an ne diyeceğini bilemedi, dondu kaldı. (IV) Deniz demek, aylarca oğlunu görememek demektir.

Bu metindeki numaralanmış cümlelerle ilgili hangisi söylenemez?

- A) I. cümlede zarf-fiil kullanılmıştır.
 B) II. cümlede zarf-fiil cümleye zaman anlamı katmıştır.
 C) III. cümlede “-me” eki isim-fiil eki olarak kullanılmıştır.
 D) IV. cümlede sadece isim-fiil kullanılmıştır.

10. İnanmış adamların övüncüyle

Sabırla beklerdik geceleri

Aşağıdaki altı çizili fiilimsilerden hangisi bu dizelerdeki fiilimsiyle türce özdeş?

- A) Buluşma noktasına erken geldim ve beklemeye başladım.
 B) Yatağından fırladı, koşarak ablasının boynuna sarıldı.
 C) Cam kırıklarını toplarken çok dikkatli olmalısın.
 D) Şimdi kendisini dinleyecek bir dostu ihtiyacı vardı.

11. “Sakınan göze çöp batar.” atasözünde sıfat-fiil, bir sıfat tamlaması oluşturmuştur.

Buna benzer bir kullanım aşağıdakilerden hangisinde vardır?

- A) Tezgâhtar poşete birkaç ezilmiş domates de attı.
 B) Kırılmaması için bardakları kâğıtlara sıkıca sardık.
 C) Yazdıklarını iyice okuduktan sonra temize çekmelisin.
 D) Düşüne davet edeceklerini tek tek elindeki ajandaya yazdı.

SÖZCÜKTE ANLAM

1. I. İlkbaharda Anadolu'da nehirler taşar.
II. Elimdeki kitaba dalıp ocaktaki çorbayı unuttuğum için çorba taşmış.
III. Kasketinden taşmış siyah saçları yakına gelince çok kırçillaştı.

"Taşmak" **sözcüğü numaralanmış cümlelerde aşağıda verilen anlamlarından hangisiyle kullanılmamıştır?**

- A) Sıvı maddeler, içinde bulundukları kaba sığmayacak kadar çoğalma ve kabarma yüzünden kenarları aşmak
B) Bir yere veya şeye sığmamak
C) Akarsu, yatağından çıkarak çevresini kaplamak
D) İnsan, nesne vb. çokça bulunmak, sayısı artmak

2. Aşağıda bazı söz sanatlarının açıklaması verilmiştir:

- Mübalağa (abartma); bir niteliği, olduğundan çok üstün veya aşağı gösterme sanatıdır.
- Tezat (karşıtlık), birbirine zıt kavram veya durumların bir arada kullanılmasıyla oluşan sanattır.
- Teşhis (kişileştirme), insan dışındaki bir varlığa insana ait özelliklerin verilmesiyle oluşan sanattır.
- Konuşturma (intak), insan dışındaki varlıkların konuşturulması ile ortaya çıkan sanattır.

Buna göre, aşağıdaki atasözlerinin hangisinde açıklaması verilen söz sanatlarından herhangi birine yer verilmemiştir?

- A) Tilkiye "Tavuk kebabı yer misin?" demişler, "Adamın güleceğini getiriyorsunuz." demiş.
B) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
C) Ağlayanın malı gülene yâr olmaz.
D) Lodosun gözü yaşlı olur.

3. Şair bir duyarlık yakalıyor ve istiyor ki başkaları da o duyarlığı paylaşınsın onunla ama paylaşamaması şairin kabahati değildir. Sanattan çok şey bekliyoruz. Oysa sanatın böyle kaygıları yoktur. Biz şairler, düşünceyle yazmıyoruz; sözcüklerle yazıyoruz. Şiiri oluştururken sözcüklerin gölgelerini kullanıyoruz yani imgeyi. Düşünce şiiri diye bir şeyi anlamış değilim. O zaman düzyazı yazılsın derim.

Bu metinde şair "sözcüklerin gölgelerini kullanıyoruz" sözüyle anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcükleri mecaz anlam yükleyerek kullandıklarını
B) Sözcükleri zihinde tasarladıkları veya hayal ettikleri şekilde kullandıklarını
C) Sözcüklerin çağrışımlarını şiirlerinde kullandıklarını
D) Şiirde sözcükleri soyut anlam kazandırarak kullandıklarını

4. Bir insan yabancı dilleri ne kadar iyi öğrense de hiçbir zaman ana dilinde kurduğu iletişim (birbirini karşılıklı olarak etkileme işi)

I
kadar o dillerde tam anlamıyla nitelikli ve sağlıklı (sağlam, doğru, gerçek) bir iletişim

II
kuramaz. Her dilin kendi yapısından kaynaklanan farklılıklar; şive, vurgu, tonlama ve telaffuz (söyleyiş) gibi konuşma diline

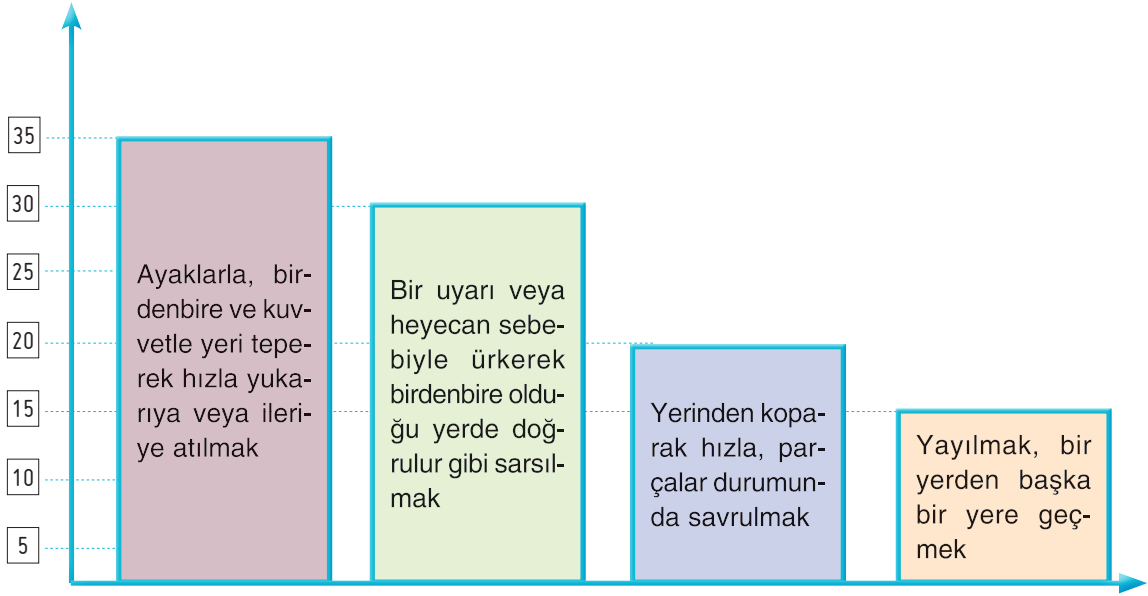
III
özgü (bir şeye ait olan, ona has) önemli

IV
anlam belirleyici öğeler yabancı bir dille iletişimi zorlaştıran öğelerdir.

Bu metinde numaralanmış sözlerden hangisinin anlamı yay ayrıç içinde yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5.

Yukarıdaki grafikte “sıçramak” sözcüğünün bazı anlamları ve bir sınıfta bu sözcüğü bu anlamlarda kullanan öğrencilerin oranı verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisini %30'luk dilime giren öğrencilerden biri söylemiştir?

- A) Tarlalardan kalkan çamur parçaları etrafa, bazen de üstüme sıçırıyordu.
- B) Yangın kısa sürede ahşap evlere de sıçradı.
- C) İzciiler taştan taşta sıçrayarak nehrin karşı yakasına geçtiler.
- D) Uyuklarken birden yatağından sıçradı, koşarak pencereye gitti.

6. İzlemek için bir çift göz, dinlemek için az çok duyabilen bir çift kulak yetip de artıyor bile. Ama okumak için, o gizemli ve soylu okuma yolculuğuna başlayabilmek için, duyarlı bir yürek ve pırıl pırıl bir bellek gerek. Okumaktan ve yeni şeyler öğrenmekten korkmayan aksine zevk alan; çevreye, insana ve diğer tüm canlılara sevdalı, kendisine benzemeyenlerle yaşamaya, onları anlamaya ve duyarlı olmaya çalışan insanlar okuyabilir ancak. Akademisyeninden yazarına, eğitimcilerden kütüphanecilere, bir dünya adam araştırıp duruyor, “Niye okumuyoruz?” diye. Aslında belki de cevap kısas, basit, açık ve net. Okumuyoruz çünkü okumak ayrıcalıktır, bu nedenle de herkes okuyamaz.

Bu metindeki numaralanmış kelimelerin anlamları aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

<u>I</u>	<u>II</u>	<u>III</u>	<u>IV</u>
A) Merhametli	Hafıza	Tersine	Anlaşılır
B) Hassas	Depo	Tersine	Anlaşılır
C) Hassas	Hafıza	Tersine	Açık seçik olan
D) Titiz	Hafıza	Tersine	Açık seçik olan

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “korkusuz, cesur” anlamına gelen bir söz kullanılmamıştır?

- A) Gençken insan pervasız olur, tehlike nedir pek bilmez.
- B) O kadar kararlı, o kadar gözü pekti ki civar ülkelerin orduları onun karşısına çıkmayı göze alamazdı.
- C) Katı yürekli olduğunu bilmeyen yoktu, bu yüzden onu kimse yönetici olarak görmek istemiyordu.
- D) Gençliğinde gerçekten gözü kara, gözünü daldan budaktan sakınmaz bir askermiş.

2. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözcüğün cümlede kazandığı anlam yanlış verilmiştir?

	Cümle	Anlam
A)	Söylediklerimden çok, söyleyiş <u>biçimi</u> etkili oluyor kalabalığın üstünde.	Yakışık alan şekil, uygun şekil
B)	Çalışma <u>ortamı</u> üretken olmamı engelliyordu.	Canlı bir varlığın içinde bulunduğu doğal veya maddi şartların bütünü
C)	Bence bu genç şairimiz ziyan olmuş, eskilerin deyimiyle heder olmuş bir <u>değerdir</u> .	Üstün, yararlı nitelikleri olan kimse
D)	Son zamanlarda <u>aralarının</u> iyi olmadığını farkındayım.	Kişilerin veya toplulukların birbirine karşı olan durumu

3. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili sözün cümleye kattığı anlam yanlış verilmiştir?

- A) Türk mizahının en önemli temsilcilerinden olan Nasrettin Hoca, 1208 yılında Sivrihisar’ın Hortu köyünde doğmuştur. (Benzerlerine örnek olan kimse)
- B) Bir hafta, gece gündüz çalışmak suretiyle hikâyesini bitirdi. (Yoluyla, biçimiyle)
- C) Şiir, edebiyatın can damarıdır. (En önemli veya hassas nokta, bir şeyin yaşaması için en önemli araç)
- D) Bir öğrenci için üniversite, kentin ve yaşamının bütünü demek değildir ama kampüs, onun yaşamının odak noktasıydı. (Dikkat çeken ayrıntı)

4. Anadolu kilimlerinde renkler ve desenler gelişigüzel seçilmez. Her yörenin kendine özü bir kilimi vardır. Renkler ve desenler, bir gelenek zincirinde yüzyıllara ulaşır. Her çizginin dili ayrıdır, anlamı başka... Kuş, horoz resimleri eski Türk totemlerinin izlerini taşır.

Aşağıda metindeki altı çizili sözcüklerin anlamları karışık olarak verilmiştir.

Sözlük Anlamı

- Rastgele
- Emare
- Orijinal
- Civar

Buna göre numaralanmış sözcüklerden hangisinin anlamı yanlış verilmiştir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

5. Lavanta bölgede özellikle haziran ayı içerisinde çiçeklenmeye başlamakta, çiçeklenme kademeli olarak yaklaşık 45-50 gün sürmektedir. Çiçeklenme döneminde köy âdeti mora boyanmış bir hâl almaktadır. Çiçeklenme döneminde bu görsel şölen özellikle fotoğrafçıların dikkatini çekmektedir. Ağustos ayında ise artık lavanta hasadı başlamaktadır. Bir yandan lavantalar hasat edilmekte, bir yandan hasat edilen lavantaların yağı çıkarılmakta ve tohumu için kurumaya bırakılmaktadır.

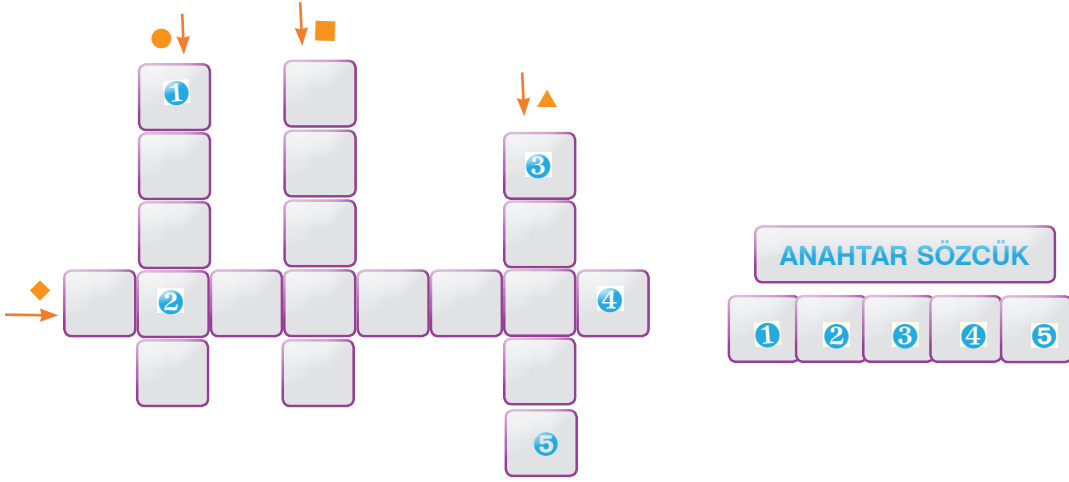
Bu metindeki bazı sözcüklerin anlamları “■, ▲, ●, ◆” simgeleriyle verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak aşağıdaki bulmacaya yerleştiriniz.

■ Belli özellikleri olan zaman parçası, periyot

▲ Belli bir amaçla düzenlenen eğlence

● Ürün kaldırma, ekin biçme işi

◆ Aşama aşama olan, aşamalı

Numaralanmış kutularda yer alan harfler “ANAHTAR SÖZCÜK” bölümüne yerleştirildiğinde aşağıdakilerden hangisi oluşur?

A) H A Ş İ N

B) Ş E K İ L

C) D E Ş İ K

D) H A K L İ

6. Kitaplarımla birlikte evimizde daha güzel bir dünya oluştu. En güzeli de ben daha anlayışlı, daha bir içten, daha bir seven ve sevilen biri oluverdim. Kuşlarla, kelebeklerle, ağaçlarla, bulutlarla dost olmak, onları bizim “insan” yaşamımızla bütünleyerek değerlendirmek ne zevkli, ne yararlı bir oyunmuş meğer! Ben, dostluğun ve arkadaşlığın bu denli kıvanç verici olduğunu daha önceleri bilmezdim. Oysa kitaplarımla, onlardaki kahramanlarla yaşayarak öğrendim hepsini.

Bu parçada aşağıdaki anlamlardan herhangi birini karşılayan herhangi bir söz kullanılmamıştır?

A) Hoşgörülü

B) Samimi

C) Sevinç

D) Yiğit

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Türkü, ezgi ile söylenen halk şiirinin her çeşidine verilen addır. Türküler, halkın sözlü
I
geleneğidir. Çağdan çağa, bölgeden bölgeye
II
içeriğinde ve biçiminde zenginleşmelere, bozulmalara uğrayabilen, her zaman bir ezgi eş-
III
liğinde söylenen şiirlerdir. Türküler biçim ola-
IV
rak ana dörtlüklerle onu izleyen nakaratlar-
dan oluşur.

Aşağıdakilerin hangisinde parçadaki numaralandırılmış kelimelerin eş anlamlıları doğru verilmiştir? A

I	II	III	IV
A) Tür	Anane	Vakit	Şekil
B) Fark	Anane	Vakit	Şekil
C) Tür	Kültür	Vakit	Şekil
D) Tür	Anane	Vakit	Uyak

2. Anlamca birbirinin karştı olan, birbiriyle çelişen kelimelere zıt anlamlı kelimeler denir.

Buna göre aşağıdaki dizelerin hangisinde zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır?

- A) Nedensiz bir çocuk ağlaması bile
Çok sonraki bir gülmenin başlangıcıdır
- B) Eloğlu başını yastığa koyar koymaz uyur
Ben uyuyamam
- C) Yerin seni çektiği kadar ağırsın
Kanatların çırpındığı kadar hafif
- D) Düşmanlarımı bağıslıyorum
Daha çok seviyorum dostlarımı

3. Ak saçlı başını alıp eline
Kara hülyalara dal anneciğim
O titrek kalbini bahtın yeline
Bir ince tüy gibi sal anneciğim

Aşağıdaki dizelerin hangisinde bu şiirdeki sözcüklerden herhangi birinin sesteşi kullanılmamıştır?

- A) Dal bir gün dedi ki tomurcuğuna:
– Tenimde bir yara işler gibisin
- B) Kara gözlüm, efkarlanma gül gayri
İbibikler, öter ötmaz oradayım
- C) Sessiz akar derin sular
Geçit vermez sıradağlar
- D) Biz kendimizi değil elleri önemsedik
Akıllandık ne fayda yolun sonuna geldik

4. Çay müptelası olun ya da olmayın, zengin de olsanız fakir de fark etmez çünkü sınıflandırmaz sizi çay. Şefkatlidir, sağlıklıdır, yoldaştır, memlekettir, asildir ve hepimizindir... Oğuz Atay “Biz çayın yalnızlığa iyi gelen tarafını da severiz.” derken çayın kalbimizdeki yerini, Nazım Hikmet ise “Basit yaşayacaksın basit, sanki bir gün yaşamın sona erecekmiş gibi basit; çay, simit ve peynirle...” diyerek hayatımızdaki duruşunu tasvir etmiş çayın. Adını bizden almış olan Türk kahvesinden bile çok değerli çay bizim için... Şekerli, şekersiz, limonlu, kıtlama ama ıllaki ince belli cam bardakta, sıcaklığı tam, dudak payı yerinde, taze ve mutlaka iyi demlenmiş...

Aşağıdakilerden hangisi bu metindeki altı çizili sözlerden herhangi birinin yerine kullanılamaz?

- A) Betimleme
B) Kıymetli
C) Bağımlı
D) Yani

5. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili sözcüklerin yay ayraç içinde verilen özelliklerini bulmacanın satırlarına yazınız.

	K	L	M	N	P
1					
2					
3					
4					

CÜMLELER

1. Marifet çevremizdeki diğer insanlarla geçinebilmektir. (Eş anlamlısı)
2. Genç sporcular madalyalarını almak için kürsüye çıktılar. (Zıt anlamlısı)
3. Misafirlik samimi olmalıdır. (Eş anlamlısı)
4. Bir sanat eserini eleştirme ne güç iştir! (Zıt anlamlısı)

Buna göre bulmacanın “N” sütununda aşağıdaki harflerden hangisi oluşur?

A) A
L
E
A

B) E
L
E
A

C) E
L
M
A

D) E
S
E
A

6. • Yansımadan oluşturulan ikileme kullanılmıştır.
• Benzetme vardır.
• Sesteş sözcüklere yer verilmiştir.
• Mecaz anlamı sözcük vardır.

Aşağıdaki şiirlerden hangisi bu özelliklerin tamamını taşımaktadır?

A) Çal davul çal güm güm oynasın yürek
Üfle zurna yanık yanık çek
Yiğit olan efe olanlar gerçek
Ayak ayak gider çıkmaz şuradan
Ulu çamlar gibi işte beşiniz
Sıradağlar mıdır yoksa eşiniz
El ele tutunuşun hep birleşiniz
Sizinle övünür elbet bu vatan

B) Ne zaman uyanıp baksam
Kırmızı şen saatime
Ağustos böceği gibi
Gülüyor hep gözlerime
Akşam göz kırpar bakarken
Tık tak ninnisi yataken
Bir çılgılık ki sabah erken
Aldırmıyor sözlerime

C) Vur, ha vur, vur davul baş pehlivan havası
Çıksın Bekir Osman, Mestanoğlu, Dülger Ahmet
Vur, ha vur, vur davul gürlemenin sırası
Davran bre pehlivan, ha ömrüne bereket
Ateş alsın büküm büküm pazındaki kudret
Davran deli fişek, karayel fırtınası,

D) Gel dere ak, derim gürül gürül
Dağdan aşağı akar gider
Hayal kurmak istese canım
Bulutlara bir bağırma yeter
Bir uçurtma gelir uzaktan
Vurulmuş, ince, tozlu
Gülüşler, haberler, hasretler
Gözyaşları içinde gizli

SÖZCÜKTE ANLAM

1. Bir sözcüğün gerçek anlamından tamamen uzaklaşarak kazandığı yeni anlamlara mecaz anlam denir.

Buna göre,

(I) Arnavutköy’de çarşıdan yukarı doğru çıkar-ken kendisi de adı gibi şenlikli bir sokak var: Eğlence Sokak. (II) Eğlence Sokak, sıcak yaz akşamlarında çocukların hâlâ saklambaç oynadığı, gençlerin duvar üstünde oturup çekirdek çitletip koyu sohbetler yaptığı, evlerin önünde küçük bahçeler olan, sardunyalı balkonlara sofralar kurulan sokaklardan. (III) Yazar bundan birkaç yıl önce yeni bir yere taşınması gerektiğinde bu sokakta eski bir köşkü beğenmiş, alıp yenilemiş. (IV) Sokağın adının neden “Eğlence Sokak” olduğunu sorduğunda mahallenin yaşlıları birbirinden farklı hikâyeler anlatmışlar. (V) Kimileri; uzun yıllar çarşıda ktır kurabiyeler satan, satarken de birbirinden komik fıkralar anlatan Bal Mahmut adında bir adam burada oturduğu için sokağa bu adın verildiğini söylüyormuş.

metnindeki numaralanmış cümlelerin hangilerinde mecaz anlamlı sözcük kullanılmıştır?

- A) I ve II. B) Yalnız II.
C) II, III ve IV. D) IV ve V.

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “zayıf” sözcüğü mecaz anlamıyla kullanılmamıştır?

- A) Zayıf bir ihtimal olsa da ağustosta okullar açılabilir.
B) Zayıf bir öğretmene düştüğü için kardeşim okuma yazmayı biraz geç öğrendi.
C) Uzun boylu, zayıf bir hanım; sahneye gelip açılış konuşmasını yaptı.
D) Zayıf bir bilgiye göre gazeteye yeni köşe yazarları alınacaktı.

3. Bir sözcüğün bilim, sanat, spor ya da meslek alanına özgü kavramları karşıladığında kazandığı anlama terim anlam adı verilir.

Buna göre,

- I. Gemideki haritacı, harita üzerinde geminin rotasını belirlerken, gözcü tehlikeleri önceden fark edebilmek için çevreyi izler.
II. Hayat zor, kaç boğazız evde, babam hangi birimize yetişsin.
III. Küçük ölçekli haritalarda izohipsler arası yükselti farkı fazladır.
IV. Henüz tasarlama hâlindeyken yazdığım bazı sahneleri yönetmen okumuştur.

cümlelerinin hangilerinde terim anlamlı sözcük yoktur?

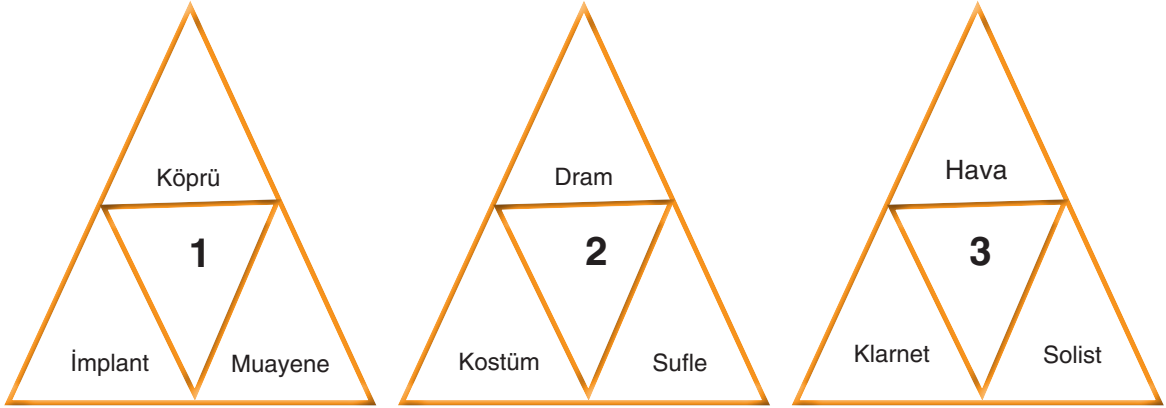
- A) Yalnız II. B) II ve III.
C) I, II ve III. D) III ve IV.

4. Gül kokuyorsun bir de
Amansız, acımasız kokuyorsun
Gittikçe daha keskin kokuyorsun, daha yoğun
Dayanılmaz bir şey oluyorsun, biliyorsun
Hırçın hırçın, pembe pembe
Öfkeli öfkeli gül
Gül kokuyorsun nefes nefese

Bu parçada kullanılan sözcüklerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) İkilemelere yer verilmiştir.
B) Mecaz anlamlı sözcükler vardır.
C) Birden fazla sesteş sözcük kullanılmıştır.
D) Zıt anlamlı sözcükler bir arada kullanılmıştır.

5. Aşağıdaki şekillerde numaralanmış bölümlere, çevresindeki sözcüklerin çağrıştırdığı en uygun kavram yazılmak istenmektedir.

Buna göre, numaralanmış yerlere getirilecek kavramlar aşağıdakilerin hangisinde doğru verilmiştir?

	1	2	3
A)	Tıp	Tiyatro	Müzik
B)	Dişçilik	Sinema	Müzik
C)	İnşaat	Tiyatro	Gök bilimi
D)	Tıp	Tiyatro	Meteoroloji

6. Önümde, ardımda, değişik ülkelerden gençler yarışircasına konuşuyorlar. Bense boş gözlerle etrafıma bakıyorum. Onlara katılmıyorum çünkü onlar müthiş bir coşkuyla yalnız opera konuşuyorlar. Bir ara içlerinden biri kısık bir sesle “Sen neredensin?” diye sordu. “Türkiye’den.” dememle bir anda herkes çevreme üşüştü. Tümü bir ağızdan her dilde beni soru yağmuruna tutuyordu. Bütün bu gürültü patırtıda hep o iki sözcük: Leyla Gencer.

Bu metindeki altı çizili sözcüklerden hangisi mecaz anlamıyla kullanılmıştır?

- A) yağmur B) coşku C) kısık D) üşüştü
7. Bir geminin yönetiminden kaptan sorumludur. Gemideki görevlilere ve yolculara ait odaların üstünde bulunan, insanların ayak bastığı zemine güverte denir. Güvertenin her gün temizlenmesi gerekir. Ayrıca güvertede bulunan halatların ve zincirlerin sık sık bakımdan geçirilmesi önemlidir. Tüm bu işleri tayfa adı verilen görevliler yapar. Köprü denen yer, geminin yönetildiği bölümdür. Genellikle ön tarafta bulunur. Burada bilgisayarlar, çeşitli göstergeler, güvenlik sistemleri gibi geminin güvenli bir şekilde ilerlemesini sağlayan cihazlar bulunur.

Bir terimler sözlüğü oluşturulmak istense bu sözlüğün “denizcilik” ile ilgili bölümüne metindeki sözcüklerden hangileri alınmalıdır?

- A) Gemi - kaptan - güverte - tayfa - görevli - köprü
 B) Gemi - kaptan - güverte - halat - zincir - tayfa - köprü
 C) Gemi - kaptan - güverte - tayfa - köprü
 D) Gemi - kaptan - güverte - tayfa - halat - zincir - cihaz - görevli - köprü

GENEL TEKRAR TESTİ

1.

BAYRAM TATİLİNE GİDECEKLERE ÖNEMLİ UYARILAR

- 1** El hijyeni, maske ve sosyal mesafe kurallarına her alanda dikkat edilmeli.
- 2** Yolculukta **açık ve az kişinin olduğu** alanlarda mola verilmeli.
- 3** Kalabalık tatil yerleri tercih edilmeyerek tedbirli olunmalı.
- 4** Şezlong ve ortak duş alanları kullanılmamalı.
- 5** Aileler kayırdaklı havuzları tercih etmek yerine kaydırsız havuzları tercih etmelidir.
- 6** Sosyal mesafe tatilin her alanında **2 metreden az olmamalı**.
- 7** Bakanlıkların önerdiği tedbirleri alan ve **tüm kuralları yerine getiren tesisler** tercih edilmeli.

Bu görseldeki numaralanmış cümlelerle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) 1’de fiilimsi yoktur.
- B) 3’te zarf-fiil cümleye zaman anlamı katmıştır.
- C) 5’te yalnızca isim-fiil kullanılmıştır.
- D) 7’de üç tane sıfat-fiil vardır.

2. Aşağıda bazı söz sanatlarının açıklaması verilmiştir:

Mübalağa (abartma); bir niteliği, olduğundan çok üstün veya aşağı gösterme sanatıdır.

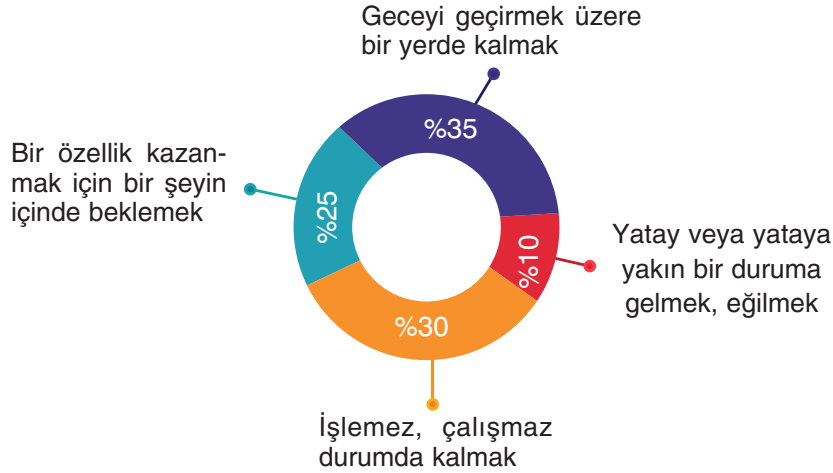
Tezat (karşıtlık), birbirine zıt kavram veya durumların bir arada kullanılmasıyla oluşan sanattır.

İntak (konuşturma), insan dışındaki bir varlığın konuşturulmasıyla oluşan sanattır.

Aşağıdakilerin hangisinde, açıklaması verilen sanatlardan herhangi birine yer verilmemiştir?

- A) Dost dost diye nicelerine sarıldım
Benim sadık yârim kara topraktır
- B) Ben bu dağın ağacıyım
Ne tatlıyım ne acıyım
- C) Bir gün doludizgin boşanan atlarımızla
Yerden yedi kat arşa kanatlandık o hızla
- D) Ben de gördüm güneşin doğarken battığını
Esrarlı bir bakışın gönlü kapattığını

3.

Bu grafikte “yatmak” sözcüğünün bazı anlamları ve bir sınıfta “yatmak” sözcüğünü bu anlamlarda kullanan öğrencilerin oranı verilmiştir.

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisini %10'luk dilime giren öğrencilerden biri söylemiş olabilir?

- A) Annemin yaptığı turşu iki haftadır sirkede yatıyor.
- B) Deniz dalgalı olduğu için balıkçı gemileri limanda yatıyor.
- C) Rüzgârdan tarladaki ekinler yatmıştı.
- D) Bu gece kamp yerinde çadırda yatacağız.

4.

Bu görsele bakılarak aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Fiilimsi eki alarak kalıcı isim olmuş sözcük vardır.
- B) Sıfat-fiil ekini alan sözcükler sıfat tamlaması içinde yer almıştır.
- C) “-ma” ekini alan sözcük, isim-fiil görevinde kullanılmamıştır.
- D) Eyleme durum anlamı katan zarf-fiile yer verilmiştir.

CÜMLEDE ANLAM

1. Öznel anlatım, kişisel görüşler içerir. Nesnel anlatım ise kişisel görüşlerden uzak, kanıtlanabilir yar-
gılarla oluşturulur.

Buna göre,

(I) Dünya üzerinde bilinen iki yüze yakın çarpma krateri var. (II) Bu göz alıcı şekillerin bazıları mil-
yonlarca yıl önce, bazıları da binlerce yıl önce yeryüzüne düşen gök taşları nedeniyle oluşmuş. (III)
Ancak bu kraterlerin şekilleri zaman içinde hava olayları, yer kabuğunun hareketleri, toprak kayma-
sı, yanardağ püskürmesi gibi nedenlerle bozulmuş. (IV) Bazılarının içi suyla dolmuş ve göller oluş-
muş, bazıları tarım arazisi olarak kullanılmaya başlanmış; bazıları da olduğu gibi kalmış.

cümlelerinden hangisinin anlatımı öznedir?

- A) I. B) II. C) III. D) IV.

2. I. nasıl olsa onlar
II. artık
III. kendilerini tanıtıyorlar
IV. insanları tanımak için
V. zamanı gelince yaptıklarıyla
VI. zaman kaybetmiyorum

**Numaralanmış kelime ve kelime gruplarıyla kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturulduğunda
hangisi baştan dördüncü sırada yer alır?**

- A) I. B) III. C) IV. D) VI.

3. “Kızılderili” olarak bilinen Kuzey Amerika yerlisi Navahoların, bazıları kırmızı kille kaplı, daire ya da
altıgen biçiminde inşa edilen ve kapıları doğu yönüne bakan geleneksel “Navaho evleri”, ABD’nin
güneybatısındaki eski yerleşim yerlerinde bulunuyor.

Bu cümle aşağıdakilerin hangisinde verilenlerin birleştirilmesiyle oluşturulmuştur?

- A) ➡ “Kızılderili” olarak bilinen Kuzey Amerika yerlisi Navahoların geleneksel “Navaho evleri”,
ABD’nin güneybatısındaki eski yerleşim yerlerinde bulunuyor.
➡ Daire ya da altıgen biçiminde inşa edilen ve kapıları doğu yönüne bakan evlerin bazıları kır-
mızı kille kaplıdır.
- B) ➡ “Kızılderili” olarak bilinen Kuzey Amerika yerlisi Navahoların geleneksel “Navaho evleri”,
ABD’nin güneybatısındaki eski yerleşim yerlerinde bulunuyor.
➡ Daire ya da altıgen biçiminde inşa edilen ve kapıları doğu yönüne bakan evlerin tamamı, kır-
mızı kille kaplıdır.
- C) ➡ “Kızılderili” olarak bilinen Kuzey Amerika yerlisi Navahoların geleneksel “Navaho evleri”,
ABD’nin batısındaki yerleşim yerlerinde bulunuyor.
➡ Daire ya da altıgen biçiminde inşa edilen ve kapıları doğu yönüne bakan evlerin bazıları kır-
mızı kille kaplıdır.
- D) ➡ “Kızılderili” olarak bilinen Kuzey Amerika yerlisi Navahoların geleneksel “Navaho evleri”,
ABD’nin güneybatısındaki eski yerleşim yerlerinde bulunuyor.
➡ Daire biçiminde inşa edilen ve kapıları doğu yönüne bakan evlerin bazıları kırmızı kille kap-
lıdır.